

Syrjimättömyyden varmentaminen LE-Sähköverkko Oy:ssä

Raportti

26.5.2014

26.5.2014

Sisällys

1	Johdanto	3
1.1	Yleistä	3
2	Toiminnallinen eriyttäminen	3
2.1	LES:n johdon riippumattomuus sähkön myynti- ja tuotantotoiminnasta	3
2.2	Verkonhaltijan johdon työsuhde-etuuksista päättäminen	4
2.3	Syrjimättömyyden varmentamista koskevan toimenpideohjelman laatiminen	4
2.4	Vastuuhenkilön nimeäminen	4
3	Asiakassuhteet	4
3.1	Asiakassopimukset	4
3.2	Liittymis- ja verkkopalveluehdot	5
3.3	Mittaus ja mittarointi	5
3.4	Laskutus	6
3.5	Pistehinnoittelu	6
3.6	Myyjän vaihtaminen ja sopimuksen siirtäminen	6
3.7	Häviöenergian hankinta	7
4	Tasevastuu ja taseselvitys	7
4.1	Mittaustiedot	7
4.2	Taseselvitys	7
4.3	Ilmoitusvelvollisuus	7
5	Tietojärjestelmien hallinta	8
5.1	Tietojen käsittely ja suojaaminen	8
5.2	Sähkökauppoihin liittyvä tiedonvaihto	8
6	Salassapitovelvollisuus	8
7	Raportointi	9
7.1	Raportin sisältö	9
7.2	Raportin vahvistaminen	9
7.3	Raportin julkaiseminen	9
7.4	Raportin toimittaminen Energiamarkkinavirastolle	9

26.5.2014

1 Johdanto

1.1 Yleistä

Sähkömarkkinalain mukaan sähköverkonhaltijan tulee toimia muita osapuolia kohtaan syrjimättömästi. Lahden, pääosin Hollolan, Nastolan sekä Asikkalan ja Hämeenkosken alueella sähköverkonhaltijana toimii LE-Sähköverkko Oy.

Verkonhaltijan tulee toiminnassaan ottaa huomioon sähkömarkkinalain lukujen 4, 6 ja 11 velvoitteet. Verkonhaltijan tulee laatia toimenpideohjelma, jolla varmistetaan, että se täyttää velvoitteensa kohdellen markkinaosapuolia syrjimättömästi.

Toimenpideohjelman avulla verkonhaltijan tulee arvioida kattavasti toimintansa syrjimättömyyttä keskeisten verkonhaltijalle asetettujen vaatimusten ja velvoitteiden kannalta. Verkonhaltijan tulee luoda, dokumentoida ja toteuttaa toimenpideohjelma, ylläpitää sitä ja parantaa jatkuvasti sen vaikuttavuutta. Toimenpideohjelma toimitetaan Energiavirastolle (EV).

LE-Sähköverkko Oy:n hallitus on hyväksynyt toimenpideohjelman kokouksessaan 28.8.2013 ja ohjelma on otettu käyttöön 1.9.2013 alkaen.

Verkonhaltijan tulee tehdä toimenpideohjelman tarkistusvaiheen pohjalta julkinen raportti, joka toimitetaan Energiamarkkinavirastolle. Raportti toimitetaan Energiavirastolle (EV) seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä. Toimenpideohjelma ja raportti tulee julkaista.

Tässä raportissa on tarkasteltu toimintaohjelman toteutumista vuonna 2013.

2 Toiminnallinen eriyttäminen

2.1 Johdon riippumattomuus sähkön myynti- ja tuotantotoiminnasta

LE-Sähköverkko Oy (LES) on Lahti Energia Oy:n 100 prosenttisesti omistama tytäryhtiö.

LES:n johtoon kuuluvat henkilöt eivät toimi sähköntuotannosta tai sähkönmyynnistä vastaavan yrityksen toimitusjohtajana tai hallituksen jäsenenä.

Tapahtumat vuonna 2013:

LE-Sähköverkko Oy:n hallitus valittiin yhtiökokouksessa 3.5.2013. Hallituksessa jatkoivat Arttu Laine, Eila Lindström sekä Jaana Lehtovirta. LE-Sähköverkko Oy:n henkilöstön edustajaksi hallitukseen henkilöstö valitsi Jyrki Ojalan. Hallituksen puheenjohtajana toimi Jaana Lehtovirta ja sihteerinä johdon assistentti Minttu Hytönen.

Ylimääräisessä yhtiökokouksessa 13.11.2013 hallitukseen valittiin Eila Lindström, Olli Lindstam ja Arttu Laine. Henkilöstön edustajana jatkoi Jyrki Ojala ja sihteerinä Minttu Hytönen. Samalla myönnettiin ero hallituksesta Jaana Lehtovirrälle. Hallituksen puheenjohtajana 13.11.2013 alkaen toimi Eila Lindström. LE-Sähköverkko Oy:n toimitusjohtaja Eero Seesvaara valittiin Lahti Energia Oy:n määräaikaiseksi toimitusjohtajaksi 12.11.2013 alkaen. Hallitus valitsi LE-Sähköverkko Oy:n määräaikaiseksi toimitusjohtajaksi Arto Nikkasan 13.11.2013 alkaen.

LES:n hallitus:

*Eila Lindström, Lahti Energia Oy:n talousjohtaja, puheenjohtaja
Olli Lindstam, Lahti Energia Oy:n lämpöjohtaja, varapuheenjohtaja*

26.5.2014

*Arttu Laine, Lahti Energia Oy:n kehityspäällikkö, jäsen
Jyrki Ojala, LE-Sähköverkko Oy:n rakennuttaja, jäsen
Arto Nikkanen, toimitusjohtaja
LES:n johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja ja päälliköt.*

2.2 Verkonhaltijan johdon työsuhde-etuuksista päättäminen

Johdon työsuhde-etuudet päätetään vuosittain yhtiön hallituksessa Osakeyhtiölaki, Sähkömarkkinalaki sekä niistä johtuvat säädökset huomioiden.

Tilanne vuonna 2013:

Verkonhaltijan johdon työsuhde-etuudet eivät riipu sähkön myynnin ja tuotannon tuloksesta.

2.3 Syrjimättömyyden varmentamista koskevan toimenpideohjelman raportointi

Toimenpideohjelma on laadittu. LES:n hallitus on hyväksynyt toimenpideohjelman kokouksessaan 28.8.2013 otettavaksi käyttöön 1.9.2013 alkaen.

Tilanne vuonna 2013:

Tämä raportti on ensimmäinen toteumaraportti toimenpideohjelman käyttöönoton jälkeen.

2.4 Vastuuhenkilön nimeäminen

LES:n hallitus on nimennyt LES:n toimitusjohtajan vastaamaan syrjimättömyyden varmentamista koskevan toimenpideohjelman laadinnasta, toteuttamisesta ja sen noudattamisen seurannasta. Hän vastaa myös ohjelman toteutumisesta vuosittain laadittavasta raportista.

Vastuuhenkilö on toimitusjohtaja Arto Nikkanen.

3 Asiakassuhteet

3.1 Asiakassopimukset

Tilanne vuonna 2013:

Sähköverkkopalveluihin liittyvien asiakassopimusten hoitamisesta huolehtii Lahti Energia Oy:n asiakaspalvelu. Palvelun toteuttamisesta on solmittu erillinen palvelusopimus, jossa määritellään palvelun laatu ja palvelun toteuttamisen seuranta. Syrjimättömyys näiden tehtävien hoitamisessa on varmistettu erillisellä ohjeella, siihen liittyvällä koulutuksella sekä henkilökohtaisella kirjallisella sitoumuksella. Toimivuutta valvotaan saadun asiakaspalautteen ja yhteistyöpalaverien avulla.

LES noudattaa asiakassopimuksissaan asiakasryhmästä ja sopimustyyppistä riippumatta samoja Energiategollisuus ry:n (ET) laatimia yleisiä sopimusehtoja, jotka on hyväksytty EV:ssä. Tariffien suunnittelussa pyritään liiketaloudellisiin perusteisiin ja aiheuttamisperiaatteella tasapuoliseen kohteluun. Sopimusta solmittaessa asiakkaat saavat kattavat ja riittävän yksityiskohtaiset tiedot sopimukseen liittyvistä asioista.

26.5.2014

Sopimusten päättäminen ja uusien sopimusten aloittaminen on toteutettu alaa koskevien suositusten ja määräysten mukaisesti sähkömyyjästä tai muusta sähkökaupan osapuolesta riippumatta syrjimättömästi ja tasapuolisin ehdoin.

Asiakaspalvelua koskevilla ohjeilla pyritään varmistamaan, ettei LES käytä asiakaspalvelussaan asiakkaita tai muita sähkökaupan osapuolia syrjiviä menettelyjä.

3.2 Liittymis- ja verkkopalveluehdot

Tilanne vuonna 2013:

Ei muutoksia sopimusehdoissa. Energiateollisuus ry. on valmistellut uuden sähkömarkkinalain pohjalta päivitettyjä sopimusehtoja, jotka otetaan LE-Sähköverkko Oy:ssä käyttöön sen jälkeen, kun ne ovat virallisesti hyväksytyt. Tavoitteena on ottaa uudet ehdot käyttöön vuoden 2014 aikana.

LES soveltaa seuraavia Energiaviraston hyväksymiä ehtoja: Liittymispalveluehdot, Verkkopalveluehdot, Alueverkon liittymis- ja verkkopalveluehdot ja Sähkötuotannon liittymis- ja verkkopalveluehdot.

LES:n verkkopalveluehdot ja pien- ja keskijänniteverkkoa koskevat liittymisehdot ovat saatavilla painotuotteena sekä luettavissa Lahti Energia -konsernin internet kotisivulla. Liittymisjohdon rakentaminen tontin osuudelta on vapaasti kilpailutettavissa.

3.3 Mittaus ja mittarointi

Tilanne vuonna 2013:

LE-Sähköverkko Oy on vuoden 2013 aikana viimeistellyt enintään 3x63 A sähkökäyttöpaikkojen etäluettavien mittareiden asennusprojektin. LE-Sähköverkko Oy:n alueella alle 0,1% kohteista on etäluennan ulkopuolella.

LES on järjestänyt kaikkien kulutusasteiden mittaroinnin ja mittareiden lukemisen omalla vastuualueellaan. Mittaustiedot rekisteröidään mittaustietokantaan ja toimitetaan sähkömarkkinoiden osapuolille ohjeiden mukaisesti taseselvityksen ja laskituksen perustaksi.

LES:n verkkoalueella on vähäinen määrä energiankulutukseltaan pieniä kulutusasteita mm. antennivahvistinkaapit ja mainostaulut, joiden sähkönkulutus arvioidaan laskennallisesti.

LES:n sähkötoimituksen mittaus tapahtuu valtioneuvoston asetuksen sähkötoimitusten selvityksestä ja mittauksesta 66/2009 vaatimusten sekä alan suositusten mukaisesti.

Mittaroinnissa ja mittareiden lukemisessa on otettu huomioon sopimusehtojen mukaiset mittauksen oikeellisuutta koskevat kohdat.

Jatkuvalla kustannus seurannalla varmistetaan, että sähkönkulutuksen mittauksesta sähkökäyttäjille ja -myyjille aiheutuvat kustannukset pysyvät kohtuullisina.

Yksittäiset, kiinteistöjen tai asunto-osakeyhtiöiden yhteisostosopimusten ulkopuolelle jäävät sähkökäyttäjät liitetään verkkoon normaaliehtojen mukaisesti.

26.5.2014

3.4 Laskutus

Tilannevuonna 2013:

Toimitaan allaolevan toimenpideohjelman mukaisesti.

Verkkopalvelun laskutuksessa asiakkaalle esitetään erittely verkkopalvelun hinnasta (perus- ja energiamaksu sekä verot).

Laskun sisältö on toteutettu EV:n määräyksen sähköenergiaa ja sähkönsiirtoa koskevien laskujen erittelystä (367/441/2006) mukaisena.

Maksatuksessa noudatetaan vakiomaksuaikoja, jotka yksityisasiakkailta ja yritysasiakkailta ovat 14 päivää.

Palvelumaksut ovat LES:n julkisen hinnaston mukaiset. Pyydettyessä asiakkaalle kerrotaan veloituksesta ja maksun suuruudesta etukäteen.

Se mitä asiakkaan kanssa on sovittu laskutuksesta, kirjataan asiakaspalvelu- ja laskutusjärjestelmään, jolla varmistetaan laskutuksen tapahtuminen sovitun mukaisesti.

Laskutuksen toteuttajana toimii Lahti Energia Oy.

3.5 Pistehinnoittelu

Tilanne vuonna 2013:

LE-Sähköverkko Oy alensi siirtohintojaan keskimäärin 5 % 1.1.2013. Allaolevat toimenpideohjelman mukaiset periaatteet pätevät edelleen LE-Sähköverkko Oy:n jakelualueella.

Asiakkaalla on mahdollisuus saada hinnaston mukaista verkkopalvelua LES:n koko vastuu alueella.

LES:n asiakkaalla on asianomaiset maksut suorittamalla oikeus käyttää liittymispisteestään käsin koko maan sähköverkkoa.

LES:n siirtopalvelujen hinta ei riipu siitä, missä asiakas maantieteellisesti sijaitsee verkonhaltijan vastuualueella.

3.6 Myyjän vaihtaminen ja sopimuksen siirtäminen

Tilanne vuonna 2013:

LES ei peri erillistä maksua sähkömyyjän vaihtamiseen liittyvistä rekisteröinti-, taseselvitys- ja muista vastaavista suoritteista.

LES ei peri erillistä maksua sähkömyyjän vaihtamisen yhteydessä tapahtuvasta mittalaitteen lukemisesta.

Sähkömyyjän vaihtamiseen liittyvät sopimusmuutokset ja tarvittava tiedonvaihto sähkömarkkinoiden osapuolten välillä toteutetaan syrjimättömästi, tasapuolisesti ja ilman aiheetonta viivytystä.

26.5.2014

Myyjän vaihtamisen ja sopimuksen siirtämisen osalta menettelyissä noudatetaan Energiategollisuus ry:n Sähkömarkkinoiden menettelytapaohjeet -suositusta.

3.7 Häviöenergian hankinta

Tilanne vuonna 2013:

LES hankkii sähköverkkonsa häviöenergian ja sähköverkkonsa käyttöä palvelevan varavoiman avointen, syrjimättömien ja markkinapohjaisten menettelyjen mukaisesti.

LES valmisteli vuoden 2013 aikana häviöenergian tuntimittausta ja tavoitteena on ottaa tuntimittaus käyttöön häviöenergian hankinnassa vuoden 2014 aikana.

4 Tasevastuu ja taseselvitys

4.1 Mittaustiedot

Tilanne vuonna 2013:

LES huolehtii taseselvityksestä vastuualueellaan. LES on järjestänyt taseselvityksen ja siihen liittyvän tiedonvaihdon jakeluverkon avointen toimitusten osalta sekä tyyppikuormituskäyrien soveltamisen edellyttämän tasoituslaskennan sähkömyyjien kesken.

LES laskee mitattujen ja mittauksen sekä tyyppikuormituskäyrän yhdistelmään perustuvien toimitusten määrät kullekin jakeluverkossa toimivalle sähkökaupan osapuolelle.

LES tarjoaa taseselvityspalveluja tasapuolisin ja syrjimättömin ehdoin sähkömarkkinoiden osapuolille.

4.2 Taseselvitys

Tilanne vuonna 2013:

LES:n taseselvitys perustuu sähkön mittaukseen tai mittauksen ja tyyppikuormituskäyrän yhdistelmään sekä toimituksia koskeviin ilmoituksiin siten kuin sähkömarkkina-asetuksessa 65/2009 säädetään.

LES on määritellyt, mitä tyyppikuormituskäyrää kuhunkin vastuualueen sähkökäyttöpaikkaan sovelletaan taseselvityksessä. Määrittely on tehty syrjimättömästi.

4.3 Ilmoitusvelvollisuus

Tilanne vuonna 2013:

Taseselvittäjälle ilmoitetaan taseselvityksessä ja laskutuksessa tarvittavat mittaustiedot käyttöpaikka- tai mittauskohtaisesti. Sähkön toimitusta seuraavana arkipäivänä ilmoitetaan alustavasti osapuolten tasevastaaville sähkömarkkinoiden osapuolten verkkoon tulevien tai verkosta lähtevien toimitusten summatiedot taseselvitystä varten. Lopulliset ilmoitukset toimitusten summatiedoista tehdään kuukauden kuluessa toimituspäivästä.

Sähkön toimitusta seuraavana arkipäivänä tai sähkön toimittajan kanssa sovitun ajan kuluessa ilmoitetaan alustavasti sähkön toimittajille sähkömarkkinoiden osapuolia koskevat,

26.5.2014

taseselvityksen yhteydessä lasketut toimitukset tasevastuun täyttämistä ja laskutusta varten. Lopulliset ilmoitukset sähkön toimituksista tehdään kuukauden kuluessa toimituspäivästä.

Sähkön toimitusta seuraavana arkipäivänä ilmoitetaan alustavasti taseselvittäjälle taseselvityksessä ja laskutuksessa tarvittavat mittauksittaiset tiedot käyttöpaikka- tai mittauskohtaisesti. Lopulliset ilmoitukset sähkön toimituksista tehdään kuukauden kuluessa toimituspäivästä.

5 Tietojärjestelmien hallinta

5.1 Tietojen käsittely ja suojaaminen

Tilanne vuonna 2013:

LES:n asiakas- ja mittauksittaisia sisältävät tietojärjestelmät mahdollistavat tietojen käsittelyn asianmukaisesti.

LES:n asiakas- ja mittauksittaisjärjestelmillä on tietoturva- ja toipumissuunnitelmat, jottei tietojärjestelmiin sisältyvä tieto katoa, muutu tai tuhoudu. Asiakkaiden henkilötietojen suojaamisessa on otettu huomioon mm. henkilötietolain (523/1999) vaatimukset.

LES:n liiketoimintaan ja asiakassuhteisiin liittyvän salassa pidettävän tiedon siirtymistä oikeudettomasti kolmannelle osapuolelle on torjuttu ohjeistuksella koulutuksella ja seurannalla.

Asiakas- ja mittauksittaisia sisältävien tietojärjestelmien käyttöön ja hallintoihin oikeutetut henkilöt ovat perehdytetty järjestelmien käyttöön sekä salassa pidettävien tietojen luottamuksellisuutta koskeviin säädöksiin ja määräyksiin sekä yhtiön sisäisiin ohjeisiin.

5.2 Sähkökauppoihin liittyvä tiedonvaihto

Tilanne vuonna 2013:

Sähkökauppojen selvittämisessä vaadittavat tietojärjestelmät suoriutuvat tiedonvaihdossa noudatettavasta menettelystä sekä sähkökauppojen selvittämiseen liittyvien sanomien muodosta siten kuin työ- ja elinkeinoministeriön päätöksessä edellytetään. Täydentävinä ohjeina noudatetaan toimialajärjestön antamia suosituksia liittyen sähkökauppojen selvittämiseen ja siihen liittyvään tietojenvaihtoon.

6 Salassapitovelvollisuus

Tilanne vuonna 2013:

Tasevastuuseen ja taseselvitykseen liittyviä tehtäviä hoidettaessa saatujen ja laadittujen asiakirjojen sekä niihin sisältyvien tietojen samoin kuin näitä tehtäviä hoidettaessa saatujen tietojen osalta noudatetaan vaitiolovelvollisuutta ja hyväksikäyttökieltoa.

Asiakkaiden henkilön tietosuojaa koskevat yleiset säädökset, kuten henkilötietolaki (523/1999) ja laki sähköisen viestinnän tietosuojasta (516/2004), on otettu huomioon samoin yritysassiakkaiden liikesalaisuuksien suojaaminen.

26.5.2014

LES:n ohjeistuksessa on kerrottu, että henkilö, jolla on hallussaan salassa pidettävää tietoa, ei saa paljastaa, ilmaista sivulliselle eikä käyttää tietoja omaksi taikka toisen hyödyksi tai vahingoksi.

Salassapitovelvollisuus on ohjeistettu LES:n työntekijöille, tasevastaavan ja muiden verkonhaltijan valtuuttamien toimijoiden palveluksessa oleville henkilöille, joiden tehtäviin kuuluu asiakaspalvelu, tasevastuu ja -selvitys, mittaus, mittarinluku, mittaustietojen ilmoittaminen ja rekisteröinti, tiedonvaihto sekä kuormituskäyrämenettely.

Tietojen salassapitoon liittyvien velvollisuuksien noudattamisesta on henkilöstölle annettu sisäistä koulutusta.

7 Raportointi

7.1 Raportin sisältö

Julkinen raportti perustuu toimenpideohjelman vuotuisen tarkistukseen. Julkisessa raportissa on kuvattu toimenpiteet, joilla toiminnan syrjimättömyyttä on varmennettu ja parannettu sekä toimenpiteitä, joihin LES on sitoutunut syrjimättömyyden varmentamiseksi ja parantamiseksi. Toimenpiteet liittyvät:

- a) toiminnalliseen eriyttämiseen,
- b) asiakassuhteisiin,
- c) tasevastuuseen ja taseselvitykseen,
- d) tietojärjestelmien hallintaan sekä
- e) salassapitovelvollisuuteen.

Julkinen raportti ei sisällä liikesalaisuuksia tai muuten salassa pidettäviä tietoja.

7.2 Raportin vahvistaminen

LES:n toimitusjohtaja vahvistaa raportin päivämällä ja allekirjoituksella.

7.3 Raportin julkaiseminen

Syrjimättömyyden varmentamisohjelman raportti on julkinen.

7.4 Raportin toimittaminen Energiamarkkinavirastolle

Syrjimättömyyden varmentamisohjelman julkinen raportti toimitetaan Energiamarkkinavirastolle vuosittain toukokuun loppuun mennessä.

Lahdessa 26.5.2014

Arto Nikkanen

toimitusjohtaja
LE-Sähköverkko Oy